

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Kolozsvár, St. Baron
utca 10. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 97

28. N. Sz. — 55. Amassetter Róbert

Írástípusok kizárólag
szerkesztőséghez
küldendők. Kéziratokat
nem adjuk vissza.

Budapest

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 augusztus 14 Péntek

Csuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 186 szám

5685. Ab 24

A száraz ág kivirágzik

Nincsen olyan hosszú tél, amelynek nyomába ne lépne a tavasz, nincsen olyan keményre fagyott jégkéreg, amelynek dacos megrevége fel ne olvadna a perzselő nap tüzeiben. Hosszu esztendővel ezelőtt ragyogó fényben indult el lelkeket melegengető útjára Cionból az új világosság, szivtől-szivig vezetett az útja, a szívek dobbanása, a szemek rebbenése röpitette szerette a világba a hirt, hogy Erec Jisráél a zsidók ősi földje megújodott és a boldog apa reményességével várja a munkás zsidó kezeket és az áldozatkész zsidó szívek tetteiben kiborbanó, országépítő ajándékait.

A szélvésznel sebesebben, villámnál gyorsabban száguldó hír bekopogott minden országba, ahol csak zsidók laknak és mindenütt megremegtette a zsidó szíveket. Csak a magyar hadáról torpant vissza, ahol Nordaunak híressé vált mondása szerint: a zsidóság élő fájának lezáradt ága — a magyar zsidóság — lakik. A magyar földről se munkáskezeket, se áldozatkész zsidó szíveket nem tudott toborozni az országépítés éposza, mert végeleáthatatlan dermesztő hideg ülte meg a szíveket, amelytől elfelejtették a kétezer esztendővel ezelőtti édes-bus emlékeket. De nincsen olyan hosszú tél, amelynek nyomába ne lépne a tavasz és Cion perzselően tűző napsugarai végre lepattantották a jégkérget a magyar zsidóság megdermedt szívére is.

A táviró hozza a hirt, hogy az eddig intranzingensül anticionista Vázsonyi Vilmos, az egykori igazságügyminiszter, nyílt vallomást tett amellett, hogy Palesztina újjáépítése közös szívbéli ügye a világ minden zsidójának, legyen bár akármilyen országnak polgára. És Vázsonyi Vilmos, akit eddig világnézeti szakadékok választottak el a cionista mentalitástól, most deressedő fejjel úgy készül ellátogatni a Szentföldre, mintha menyasszonyi látogatásra igyekezne. Ő maga mondja, hogy minden zsidónak sebesebben és melegebben dobban a szíve, ha az ősi föld újjáéledéséről hall, ha Palesztina új kultúrvirágzásáról beszél, vagy ha az újjáéledt héber nyelv szavai csengnek fel.

Im így beszélt Vázsonyi Vilmos a pesti zsidókhoz és a maga régi tekintélyének súlyával anyagi áldozatokra serkentette a népi zsidóságukat elfelejteni igyekvő magyarországi zsidókat.

Vázsonyi Vilmos fellebbanó pozitív zsidósága nem elszigetelt jelenség Magyarországon. Ugyanakkor, amikor a volt igazságügyminiszter hitvallást tett az országépítő munka mellett, a zsidó templomok és a zsidó házak kapui megnyitottak az ősi föld visszaváltását jelentő Keren Kajemet perselyek előtt. Az új zsidó Palesztina vérkeringésének két legfontosabb szerve a Keren Kajemet és a Keren Hajesszód a maga erkölcsi súlyával végre meghódolásra kényszerítette az egész magyar-zsidó közvéleményt és már talán a legközelebbi holnapon le is rójjá a maga országmegváltó és országépítő adóját a magyar zsidóság is.

Magyarországról ilyen hírek szállnak felénk, a zsidók új útjáról. És nincsen ezekben a hírekben semmi csodálatos, legfeljebb annyi, hogy a magyar zsidók ébredése ilyen sokáig tartott. A többi zsidólakta országokban a távolkelettől a legmesszebb nyugatig már réges-régen a Palesztina-munka szolgálatába állottak azok a zsidó szívek is, amelyek sokáig távol tartották maguktól Cion újjáépítésének gondolatát. A nyugati nagy országok zsidó gazdagai, akiknek lelkében az asszimiláció éppen olyan romboló munkát végzett, mint a magyarországi

zsidókéban, már réges-régen aktív szolgálatába állottak a Keren Hajesszódnak. És talán igaz van Vázsonyi Vilmosnak, aki azt hirdeti, hogy Magyarországon csak azért nem indult meg a Palesztinamunka, mert egyik zsidó félt a másiktól, hogy lehazaárulózza. Valóban így volt. A magyar zsidóságot egy különös fajta pszichózis tartotta hatalmában, ok nélkül félt attól, hogy

zsidó népiségének kihangsúlyozása csökkentheti állampolgári jogait. A kísértetlátások éjjeli órája most elmúlt. Az eddigi intranzingens zsidó vezérek egyazon pillanatban vallottak hitet az épülő ország mellett és a zsidó tömegek lelkéről boldogan hullt le a közönyösség rémitő peccsétje.

A száraz ág kivirágzik.

Rasin, az egykori csehszlovák pénzügyminiszter gyilkosa légbé akarta röpiteni a jugoszláv királyt is

A kommunista kémkedési pör újabb fejleményei

(Laibach, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itt megjelenő „Jutro“ című lap prágai tudósítást közöl, amely szerint a Prágában le tartóztatott Houser kommunista párttitkár bünlajstromának összeállításánál fontos adatokra bukkantak Rasin meggyilkolására vonatkozólag. Rasin gyilkosa, Soupal bevallotta, hogy 1922 nyarán megbízást kapott a Marienbadban nyaraló Sándor jugoszláv király meggyilkolására, skivel bombával akart végezni, de minden kísérlete csődött mondott a királyt körülvevő rendőrök éberségén. Soupal állítása szerint a bombát egy ismeretlen embertől kapta és a rendőrség most abban az irányban nyo-

moz, hogy az összeesküvés nem a kommunistáktól indult e ki? Svehla miniszterelnök lapja, a „Vecer“ meg erősíti a „Jutro“ közlését. Soupal vallomása szerint — írja — 1922 nyarán Németországban megismerkedett egy ismeretlen emberrel, aki elmondta, hogy a jugoszláv királyi pár augusztusban Marienbadban nyaral és ha légbé röpitenek őket, az többet érne száz agítatornál. Soupalnak arra a kérdésére, honnan veszik a bombát, az ismeretlen azt válaszolta, hogy ládászámra áll rendelkezésére. Hozott is négy bombát, amellyel egy tő mellett kísérleteztek, de a merénylet végrehajtására a fenti okokból nem kerülhetett sor.

Radics István diplomáciai küldetést kap

Tagja lesz a nemzetek szövetségének is. A horvát paraszatok helyeslik a paktumot

(Belgrád, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még tegnapi cikkünkben arról számoltunk be, hogy Radics Istvánnak a kisebbségek mellett tett nyilatkozata bizonyos nyugtalanságot váltott ki kormánykörökben — s mára már új Radics-szenzáció birtét hozza a táviró. A Radics-talány egyre bonyolódottabbá lesz, egyre ellentmondóbb értesülésekkel nyugtalanító. A legújabb értesülések szerint Radics István a legközelebbi napokban fontos diplomáciai megbízatással külföldre utazik.

Első útja Genfbe viszi, ahol résztvesz a Népek Ligájának konferenciáján, mert állítólag állandó tagul delegálják a Ligába, onnan több különféle megbízatás elintézésére végett külföldet is fel fog keresni. Távolléte több hónapot fog előreláthatólag igénybe venni, amely időre a párt vezetését kénytelen lesz Radics Pálra bízni.

Radics Pál miniszter egyébként újra Blédben volt kihallgatáson, ahonnan kedd reggel érkezik vissza Belgrádba.

Egyébként a jugoszláv parlamenti szünetet nagyon sok képviselő, de különösen a horvátok arra használták fel, hogy kerületeikben, a választók előtt beszámoljanak eddigi működésükről.

Általános feltűnést keltett, hogy dr. Trumbics Ante tulságosan hideg fogadtatásban részesült kerületében, Splitben, mert alig 3—400 ember fogadta, holott eddig csak ezren szoktak rá várakozni.

Radicsék ebből levonják azt a következtetést, hogy a splitiek nem helyeslik politikájukat. A horvát parasztpárt képviselő tagjai is az egész vonalon beszámolókat tartottak, amelyeken mindenütt helyeselték a választók a párt magatartását.

Bünbak után kutat

a francia sajtó a szíriai események miatt

Az „Echo de Paris“ a szíriai francia kormányzót okolja a lázadás kitörésével. Egy balti mulatság miatt tört ki a lázadás?

(Páris, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szíriai lázadás első sikerei a francia sajtóban és közvéleményben érthető nyugtalanságot keltettek. Hamisítatlan francia szokás szerint a balsiker okának megmagyarázásául a sajtó és a közvélemény lázasan kutat megfelelő bünbak után.

Az „Echo de Paris“, mely néhány hét óta állandóan támadja Szíria francia kormányzóját, Sarray tábornokot, ma közelebbi részleteket közöl a druz felkelés előzményeiről. Megállapítja, hogy a felkelést tisztára Sarray tábornok nevtörődömsége idézte elő. Sarray tábornok a druzok előtt rendkívül népszerűtlen. Ezt elsősorban azzal idézte elő, hogy bevezette a druz falvakban a kényszeradózásokat és a rekvirálásokat. A druz törzsek vezetőit állandóan virálásokkal. A druz törzsek vezetőit állandóan virálásokkal. A druz törzsek vezetőit állandóan virálásokkal.

noknak a druz lakosság panaszait. A tábornok épp egy balon vett részt és azt üzentte ki a törzsfőnököknek, hogy menjenek nyugodtan haza, mert ő nem hajlandó szórakozását megszakítani.

Junius 20 án oly hírek terjedtek el Damaszkuszban, hogy a druzok asszonyaikat, gyermekeiket, valamint jószágaikat Palesztinába viték, ami biztos jele annak, hogy lázadás van készülöben.

Sarray tábornok, midőn e híreket meghallotta, csak ennyit mondott:

— Fűtyölök rájuk.

Julius 21-én azután a lázadás kitört. A druzok állítólag 50.000 felfegyverzett emberrel rendelkeznek és állítólag az arabok támogatják őket. Damaszkuszban is fenyeget a lázadás veszélye.

A druz területen lefolyt legutóbbi események a következőképen történtek: A felkelők megtámadták az egyik századot. A felkelők

Wagner-Jauregg harcot hirdet az okkultizmus ellen

A kiváló bécsi orvostanár csalásnak tartja a spirítiszta szeánszokat

(Bécs, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi hetekben az okkult tudományok mindinkább gyakorlati terere léptek. Egyre sürűbben alakulnak egyesületek, melyek okkult szeánszok rendezésével foglalkoznak. Az egyik bécsi lap meginterjúvolta ezzel kapcsolatban Wagner-Jauregg orvosprofesszort, a világhírű pszichiátert, aki az okkult és spirítiszta tudományról rendkívül elítélőleg nyilatkozott, a szeánszokat csalásnak minősítette és kifejezetten felhívta a hatóságok figyelmét arra, hogy az ilyen egyesületek működését és a szeánszok rendezését semmiesetre ne engedélyezze. Wagner-Jauregg nyilatkozata élénk feltűnést

keltett a közönség és az orvosi kar körében. Tudvalevő ugyanis, hogy sok kiváló tudós, ellentétben Wagner-Jaureggel, elismerőleg nyilatkozik a lélektan tudomány kísérleti szerepéről és nemcsak, hogy nem itéli el az okkultizmust és a spirítizmust, ellenkezőleg, olyan eszközöknek tartja azokat, amelyeknek segítségével az emberi lélek eddig ki nem kutatott terepeit lehet megvilágítani és olyan traumákat lehet általuk gyógyítani, amelyeknek leküzdésére minden külső fizikai beavatkozás elégtelennek bizonyult. Az osztrák sajtó érdeklődéssel várja a spirítizmus és okkultizmus tudós híveinek vitáját Wagner-Jaureggel.

Németország gyarmatokat akar

Berlin, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától. Németország a világháború következtében tudvalevőleg elvesztette összes gyarmatait. Stresemann külügyminiszter ma hosszabb beszédet tartott a birodalmi gyűlésen és kijelentette, hogy amíg a Népszövetség más európai országoknak különböző gyarmati megbízásokat ad, addig Németország is elvárja, sőt természetes jogának tekinti, hogy gyarmati megbízást kapjon. A német népet — mondotta Stresemann — hivatottá teszi erre a feladatra régi kulturája és technikai fejlettsége. Értesülésünk szerint a német kormány már a legközelebbi jövőben érintkezésbe fog lépni ebben az ügyben a Népszövetséggel. Teljesen kérdéses azonban, hogy Németország visszakapja-e régi gyarmatait, ha pedig nem, hol kap újabb területeket a gyarmatosításra.

Marokkóban visszaszorították a rifkabilokat

(Páris, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Chicago Tribune“ jelentése szerint a druzok ismét megtámadták a Szíria határán álló franciákat, akiket visszavonulásra kényszerítettek. A franciák közül ötszázan fogságba estek. Ugyancsak a druzok kezén maradt hat gépfegyver és három repülőgép.

Páris, augusztus 13. A „Tribuna“ jelenti, hogy Tripolisban, amelyet tudvalevőleg olasz csapatok tartanak megszállva, a Mergnal-törzshöz tartozó arab benschülöttek megtámadtak egy olasz osztagot, amelynek súlyos vereséget okoztak. Több olasz katona meghalt és számosan megsebesültek. A tripoliszi olasz katonai parancsnokság azonnal büntetőexpedíciót indított utnak a mergnali törzsek visszaszorítására. A katonai szakértők ebben a megmozdulásban egy általánosan megszervezett afrikai felkelés jelét látják, amire Abd el Krim sikerei ösztönözték a benschülötteket.

Páris, augusztus 13. Későn este érkezett

A biztonsági szerződés a versaillesi béke első revíziója?

Páris, augusztus 13. A biztonsági szerződésre vonatkozó tárgyalások Briand és Chamberlain között tovább folynak. Már a közeljövőben összehívják egy konferenciát, amely a garanciapak- tum végleges megkötésére fog szolgálni. Beavatott politikai körök értesülése szerint a szerződést még ez év végéig tető alá hozzák. A biztonsági szerződésben ki fogják mondani, hogy nem minden német támadást nyilvánítanak háborúra való oknak, hanem csupán azokat, amelyekből a versaillesi szerződés flagrns megsértése megállapítható. A jobboldali francia sajtó hevesen támadja Briandt, akinek szemére veti, hogy „a versaillesi szerződés revízióját teljes erővel megkezdte.“

A jasi zsidóság manifesztuma Moldova lakóihoz

Focsaniban ma hirdették ki az ostromállapotot

(Jasi, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jasi zsidóság vezetői a legutóbbi eseményekkel kapcsolatosan a következő felhívást tették köze:

„Két polgár közötti incidens, amelyben a bíróság illetékes ítélni, hosszú idő óta uszító célokat szolgál és olyan méreteket nyer, melyet az egész ügy nem érdemel. Azok, akik már három éve minden alapos ok nélkül zavarják a város békéjét, úgy vélik, hogy egy volt egyetemi tanár és egy műveletlen zsidó munkás között keletkezett incidens okot szolgáltat további lelkiismeretlen uszításokra és romboló tevékenységük folytatására.

Hiszünk, hogy a jóhiszemű emberek nem fogják hagyni magukat ezáltal félrevezetni és nem fogják megengedni, hogy egy mindennapi esetből az országot és a várost kompromittáló legenda keletkezzék.

Egy szenvedő népességnek minden energiájával kötelességünknek érezzük megcáfolni a ránszórt rágalmakat, amelyekből az a nevetséges vád tűnik ki, hogy a zavargásokat a zsidók provokálják.

A zsidó lakosság, amely immár századok óta lakja ezt a földet, nem provokált sohasem zavargásokat, hanem munkájával igyekezett mindég az ország előrehaladását elősegíteni és

jelentés szerint a francia csapatok Lukkos mellett (Marokkóban) a rifkabilokat a Sarsar-domb feladására és menekülésszerű visszavonulásra kényszerítették. Az ellenséget francia repülőök üldözik. Egyes rifkabil osztagok, hír szerint, tárgyalásokat kezdtek a franciák előcsapataival és meg akarják adni magukat. A rifkabil törzsekben általában az elernyedés jelei mutatkoznak.

Páris, augusztus 13. Politikai körökben élénken kommentálják Painlevé miniszterelnök tanácskozását Herriot-val. Hír szerint Painlevé belefáradt hivatalába és a miniszterelnökséget vissza akarja adni Herriot-nak, aki szerinte egyedül alkalmas arra, hogy a baloldali blokkot újból összekovácsolja.

Páris, augusztus 14. Painlevé miniszterelnök ma fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy Szíriában ezernyolcszáz francia katona esett el. Ezután a marokkói jelentésekről számolt be.

ez a célja lesz ezután is. Ez az igyekezet jogot ad nekik az elismerésre és nem az inzultálásra és üldöztetésre.

Mindezek előrebocsátásával arra kérjük az ország lakosait, hogy az eseményeket a maguk igazában nézzék és ne hagyják magukat mások által félrevezetni. Nem kívánunk semmi mást, csak objektivitást.

Az ország intellektueljeire vár az a feladat, hogy ítéletet mondjanak a zavargókról és lecsilapítsák a felizgatott kedélyeket.

Szeretnők hinni, hogy ezen felhívás igaz visszhangra talál és elérjük azt, hogy végre elkerüljünk ahhoz a nyugalomhoz, melyet az ország minden józan és hasznos polgára annyira óhajt.“

Focsaniban ma hirdették ki az ostromállapotot. A katonaságot 15 ig teljes készenlében tartják úgy, hogy addig a katonák nem hagyhatják el a kaszárnyákat.

A keresztelések ügyében a hatóság engedékeny lett és hozzájárult ahhoz, hogy keresztelési ünnepségeket Golesti ranniculserati közösségben megtarthassák. Ilyen értelemben manifesztumok jelentek meg az utcákon a keresztény liga aláírásával. Cuza professzor és Sumuleanu ma Focsaniba érkeztek, hogy az ünnepségeket előkészítsék.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetem és köznevelési zsidó naplappja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Feloldás szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 35 lel, negyedévre 240 lel, félévre 460 lel, egész évre 850 lel.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnymásását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Jelentéktelen kicsiny hír, de az első a maga nemében és ezért figyelemre méltó. A szellemi élet végtelen küzdőterén, diadalt aratók között megjelent az első jelző nélküli zsidó. Egészen kicsinyke diadal ez, inkább csak játék és a szellemi élet olyannak látszik, mint a gí-gászszobrok lábánál kacagó gyerekek. De ez egyszer nem az eredmény a fontos, hanem az, aki kivívta. Az első jelző nélküli zsidó. Mert hiszen zsidó nagyokban, az ujkori emberiség kultúr-története eddig sem szűkölködött. De ezek mind jelzős nagyok és jelzős zsidók voltak. Spinoza a spanyol-zsidó, Heine a német-zsidó, Ehrlich, Einstein, Bergson, Goldmark, Vámbéry és ezernyi többiek, mind, mind jelzős zsidók: német-zsidók, magyar-zsidók, francia-zsidók. Volt valami, ami szétválasztotta a kapocsal fűzött hozzájuk engem, téged és minden zsidót: a zsidóságnak. Diadaluk az én diadalom, nagyságuk az én nagyságom is volt, de mégis: egy egészen csekély dolog, egy kicsiny, de kiküszöbölhetetlen, mindig feltolakodó szócseke, egy jelző közöttük állott. Az, hogy ő francia-zsidó és én nem, az hogy ő orosz-zsidó és te nem. Ezek a jelzők odafurakodtak a vérségi kapesok közé, beékelődtek és sokszor fájdalmas repedéseket hasítottak. A szellemi élet szép hadijelentései között ma kaptuk az első hírt, a jelző nélküli zsidóról. A „Vossische Zeitung“ jelenti: „a berlini tudományegyetem filozófiai fakultásának jutalomdíjával, Natalie Thon zsidó egyetemi hallgató nő kémia-fizikai értekezését tüntették ki.“ Csak így, egyszerűen, jelző nélkül: zsidó egyetemi hallgató nő. Vagy ha már mindenképpen kell a jelző, hát akkor: zsidó-zsidó. Tudniillik palesztinai. Ez a fiatal tudós leány Palesztinából jött a berlini egyetemre tanulni és az első, kicsiny gyerekdialalát mint jelző nélküli zsidó vitta meg. Ostobaság talán, de ez a kis gyerekdialalát valahogy közelebb áll a zsidó lélekhez, mint Spinoza és Einstein gígázi eredményei. Melegebb. Nem áll közöttük jelző. Egészen a miénk. És szép utmutatója annak a teóriának, amit olyan rég óta hirdetünk. Hogy Palesztina szellemi kisugárzása lesz az, ami a sok jelzővel szétszakított zsidóságnak az egység és összetartozandóság teljes tudatát meg fogja adni. Hiszen ez az egy eset csak gyerekjáték. Csak majd ha a jelző nélküli palesztinai Bergsonok fel fognak tűnni, akkor fogjuk átérzeni igazán a teoria meleg igazságát. Talán nem is soká. Mert az első jelző nélküli zsidó már jelentkezett a szellem küzdő porondján. g. j.

Péntek
5685 Ab 24.
1925. aug. 14.

— Am kvából jelek és engeny erősb az is, hogy jogát angol amerikai szük a nevy textiltörzst tati Moszk ipart ameri földi piac t — Száz turista. Po turista a P szása közben zuhant. A tu lálták és a v — Elő Uj Kelet má történetének deklódés nyi szetes, hiszen ban való me kedte, valósá számára, akik ják megismeri ban. Dubnow de ezen tul az érdeklődést elő a századok kereskedés és fogad előfizet ban kapható dekében való — Buda tóztattak le. rendőség má a kokain-szer fővárosban és a közérkölcsi ügyelet alatt szenvedélynek megállapította egy állásnélkü nélküli gyógy bünösöket le hosszabb ideje felügyelet ala — Sztrájl Bécsből jelent letileg sztrájlé oka, hogy m követelnek, a megadni. — Eljegyz Veisz Adolf I jegyesek. — Házass Leitmann Ern esküvőjüket. (M — Orosz ban. Tokióból data az orosz engedni azt, h működjenek Ja ban nem enged két kormány k — A 233-a az ügyészségi az Uj Kelet, h százhetvenezer tett. A levelet volna a vasutál elvesztése miatt mér sofför, Vre Alb Juon postá. vári rendőrség majd kihallgatás ták őket az ügy tások védői dr. ügyvédek kérésst denceik szabadl ügyészségen Mac tanulmányozás a és holnap kezd amelynek befejez sét a szabadláb fogvatartás melle — Ujabb ha Bukarestből jelent boli kommunista az itéletet, mely sz meter és Freta v pedig öt öt évi fegy

Amerikai tőkés Moszkvában. Moszkvából jelentik: Az oroszok és külföldi tőkés és engedményesek kapcsolatának jelentékeny erősödését lehet észlelni. Ezt mutatja az is, hogy a lenai aranymezők kitermelésének jogát angol társaság kapta meg. Több kiváló amerikai személyiség érkezik Moszkvába, köztük a newyorki Chase Bank alelnöke. Ezek a textiltröszt nevében akarnak tárgyalásokat folytatni Moszkvában, hogy az orosz szövöfönő ipart amerikai tőkével képessé tegyék a bel-földi piac teljes kielégítésére.

Száz méter mélységbe zuhant egy turista. Pontresinából jelentik: Borsigist berlini turista a Piz Rosatatsch nyugati falának megmászása közben elszédült és 100 méter mélységbe zuhant. A turista szörnyethalt. A holttestet megtalálták és a völgybe szállították.

Előfizetés Dubnow történetére. Az Uj Kelet már ismertette S. M. Dubnow korszakos történetének első kötetét. A könyv iránt óriási érdeklődés nyilatkozik meg Erdélyszert. Ez természetesen, hiszen a zsidók történetének olyan fölfogásban való megírása, mint ahogy ezt Dubnow cselekedte, valóságos megnyilatkozást jelent mindazok számára, akik a zsidó nép évezredes fejlődését akarják megismeri a modern történetírás megvilágításában. Dubnow ennek a követelménynek eleget tesz, de ezen túl élvezetesebb, a stílusművészet erejével, az érdeklődést folyton ébrentartó drámaisággal adja elő a századok történetét. A műre a Safrut könyvkereskedés és az Uj Kelet könyvostályán is elfogad előfizetéseket. Az első kötet már a napokban kapható lesz a Safrutban, amely a könyv érdekében való propagandát a napokban indítja meg.

Budapesten kokaincsempézket tartóztattak le. Budapestről jelentik: A fővárosi rendőrség már régebbi idő óta észrevette, hogy a kokain-szenvedély ijesztő mértékben terjed a fővárosban és ezáltal nagymértékben fenyegeti a közérkölcsliséget. Különösen a rendőri felügyelet alatt álló leányok hódolnak a kokain szenvedélynek. A rendőrség nyomozása során megállapította, hogy ezt a mérget egy vegyész, egy állás nélküli kereskedő és egy állás nélküli gyógyszerész közösen terjesztik. A bűnösöket letartóztatták. Bevallották, hogy hosszabb ideje árusítják a kokaint a rendőrségi felügyelet alatt álló leányoknak.

Sztrájkba léptek a bécsi futballbírák. Bécsből jelentik: Az itteni futballbírák testületileg sztrájkba léptek. A sztrájkuk az az oka, hogy mérkőzéseként félmillió koronát követelnek, amit az egyesületek nem akarnak megadni.

Eljegyzés. Stern Mirjam Brassó és Veisz Adol Dej, kitűnő cionista elvtársunk, jegyettek.

Házasság. König Adél Oradea-Mare és Leitmann Ernő Cluj, folyó hó 9-ikén tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Orosz kereskedelmi biztosok Japánban. Tokióból jelentik: A japán kormány tudatta az orosz kormánnyal, hogy hajlandó megengedni azt, hogy orosz kereskedelmi biztosok működjenek Japánban. Diplomáciai jogot azonban nem engedélyez ezeknek a biztosoknak. A két kormány között folynak a tárgyalások.

A 233-as postautó kísérőit átadták az ügyészségnek. Hétfői számában jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári posta egy kétszázhatven ezer lej értékű pénzeslevelet elvesztett. A levelet a 233-as számú postautó kellett volna a vasútállomásra kiszállítsa és így a levél elvesztése miatt az autó kísérői, Bölönyi Elemér sófőr, Vrechts Florentin, Pascu Juon és Alb Juon postások jöttek gyanuba. A kolozsvári rendőrség a négy postást letartóztatta, majd kihallgatásuk után tegnap délelőtt átadták őket az ügyészségnek. A letartóztatott postások védői dr. Fabius és dr. Ciordariu Victor ügyvédek kérték adtak be az ügyészséghez védelemük szabadlábrahelyezése érdekében. Az ügyészségnek Macedonescu dr. főügyész vette tanulmányozás alá az ügyre vonatkozó aktákat és holnap kezdi meg a vádlottak kihallgatását, amelynek befejezte után megteszi előterjesztését a szabadlábrahelyezést, vagy a további fogvatartás mellett.

Ujabb halálos ítéletek Bulgáriában. Bukarestből jelentik: Szófia jelentés szerint a jama-boli kommunista összeesküvés ügyében meghozták az ítéletet, mely szerint Stoian Viadel, Dobres Demeter és Freta vádlottakat halálra, öt másikat pedig ötöt évi fegyházra ítélték.

Ráchel

Hová sietsz szép Ráchel?
kisebzi kő a lábád!
a reggeli szél pajkos ám,
csókokkal szórja vállad.
A kuthoz mégysz? vizet meritsz?
vigyázz! figyeld a lármát —
Az ifju délceg Dávid ott
itatja most a nyáját.

És Ráchel szemlesütve szól:
„Lázverte seb az ajkam,
hadd érje hideg szél vállam,
a kut-kávához tartok,
hogy szomjam elcsitítsam...”

Baumann Klári

Egy aradi fuvaros súlyosan megkárosította a várost. Aradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt Niculescu Miklós főügyész előzetes letartóztatásba helyezte Macsinik Illés aradi fuvarost, akit a város a vízműveknek leszállítandó famennyiség fuvarozásával bízott meg. Macsinik visszaélt ezzel a megbízással, mert nagymennyiségű fát nem szállított le, hanem azt saját vevőinek adta el. Amikor az államrendőrség Oprita nevű komisszáriusa vállatára fogta, tagadtott, majd szombaton huszezer lejjel meg akarta vesztegetni a rendőrtisztviselőt, amiért nyomban az ügyészség fogházába került. Az ügyre vonatkozó okmányok ma kerültek a vizsgálóbíró kezébe, aki nyomban kihallgatta Macsinikot. A fuvaros elmondotta, hogy mindössze négy kocsi fát 2400 lei értékben adott el vevőinek, tettét nem családi szándékból követte el, mert az eladott famennyiséget természetben vissza akarta téríteni a városi gépjárművek. Miután a rendőrkommisszárius megvesztegetésének ténye bizonyítva van és erős a gyanu, hogy Macsinik sokkal több fát nem szállított le a városnak, a vizsgálóbíró elrendelte a nyomozás kiegészítését és Macsinik további fogvatartását.

A Z. R. III-ből hadilégihajót csinálnak. Newyorki jelentés szerint a tengerészeti miniszter elrendelte, hogy a Shenandoah repülőgépet, amelyet tudvalevőleg a múlt évben Eckeren kapitány szállított a levegőben az Óceánon át, tíz gépfegyverrel szereljék fel.

Leesett a robogó vonatról. Ma délelőtt telefonon jelentette az apahidai csendőrség a kolozsvári ügyészségnek, hogy Apahida állomás közelében egy jól öltözött 35-40 év körüli férfi a robogó vonatból a vonat kereké alá esett, amelyek halálra gázolták. A férfinél semminéven nevezendő igazoló iratot nem találtak, csupán egy fényképet és így személyazonosságát sem sikerült még megállapítani. A kolozsvári ügyészség utasította a csendőrséget, hogy vezessék be a vizsgálatot abban az irányban, hogy az ismeretlen férfit nem-e szándékosan dobták a vonat kereké alá.

40.000 bajor szövömunkás felmondás előtt áll. München—Gladbachból jelentik: A München—Gladbach és környéki szövőipar munkáltatók szövetsége az üzemekben hirdetőment ragasztatott ki, amely szerint a munkásoknak augusztus 22-étől kezdődően felmondanak, ha nem hajlandók a május 21-én megállapított díjtételek szerinti bérfeltételek mellett dolgozni. A hirdetőment következtében negyven ezer szövömunkás felmondás előtt áll.

Megölték a macedóniai vajdát. Bukarestből jelentik: Szófia jelentés szerint a macedóniai vajdát, Dascaloffot, aki annak idején Szófiában merényletet kíséreltek meg Stambulinszky miniszterrel és több akkori miniszter ellen, Batonovics állomás bejárójának megölték.

Tomescu és társai megadták magukat? Bukarestből jelentik: Targovistából érkezett jelentés szerint Tomescu bandita és társai megadták magukat és most a csendőrköz kezei között vannak. Hárman voltak körülzárva, egy darabig még ellentálltak, de végül kénytelenek voltak magukat megadni. A hírt a belügyminisztérium még nem erősítette meg.

Iparművészeti kiállítás Bukarestben. Bukarestből jelentik: A fiatal lányokat gyámolító egyesület nagyarányú nemzeti kiállítást rendez a bukaresti „Carol“-parkban. A parkban nagy pavillonok lesznek fölállítva, melyekben román kézimunkák, szőnyegek, faégetések és agyagmunkák lesznek kiállítva. Belépőjegy a kiállításra 42 lejbe kerül. Vannak ezenkívül

10 és 5 lejes jegyek is, melyek az ország bármely részéből való oda- és visszautazásnál 75 százalékos vasuti kedvezményre jogosítanak. A kiállítás többek között nagy sorsolások is lesznek. A belépőjegyek egyuttal a sorsjátékon való részvételre is jogosítanak. A kiállítás augusztus 22-től szeptember 12-ig lesz nyitva.

A KAC nemzetközi teniszversenyének első napi eredményei. Női egyes II. o. Kovács J. (KAC)—dr. Marosiné (BBTE Budapest) 6:0 6:2. Kovács E. (KAC)—Nádorné (KAC) 6:1 8:6. Roziuciné (U)—Gergely Böske (Haggibbor) 6:2 6:2. Női egyes ifjusági. Deveseri A. (Haggibbor)—Szabó E. (Haggibbor) 6:0 6:1. Deveseri A. (H)—Hirsch K. (H) 8:6 6:2. Balla A. (KAC)—Horosz (KAC) 6:1 6:0. Deveseri Anci az elődöntőbe került. Férfi egyes II. oszt. Fenichol (Haggibbor)—Kempfe (KAC) 6:2 6:0. Giurgiu (U)—Ferenc (KAC) 6:0 6:3. Velsér (KAC)—Klumák (KAC) 6:2 6:3. Velsér (KAC)—Giurgiu (U) 6:3 6:4. Férfi páros. Fauru—Messian (U) pár Barbu—Szerb (U) pár 4:6 6:4 6:1. Férfi egyes ifjusági. Ceglédi (Emose)—Uliaric (KAC) 6:1 6:2. Fás—Gergely (H) 6:3 7:5. Grósz (H)—Klumák (KAC) 6:4 6:2. Orosz (K)—Schwartz (H) 6:2 6:3. Szász (K)—Grosz (H) 6:4 2:6 6:4.

Léderer találkozik akar halála előtt feleségével. Budapestről jelentik: A halálra ítélt Léderer Gusztáv azt a kívánságát fejezte ki, hogy kivégzése előtt még egyszer beszélhessen feleségével, Léderer Micivel. Léderer kívánságának teljesítése azonban nehézségekbe ütközik, mert a katonai ügyészség a találkozást csak úgy akarja engedélyezni, ha Léderernek a Markó-utcai fogházból a Margit-körtüli fogházba hozzák át. Az államügyészség a maga részéről viszont kijelenti, hogy nem hajlandó az asszonyt még csak egy órára is a fogházból kiereszteni.

Nemzetközi kongresszus a nemi betegségek ellen. Párisból jelentik: A venerikus betegségek ellen küzdő nemzetközi egyesület, amelynek Románia kivételével, az összes európai államok tagjai, októberben tartja ezévi kongresszusát. A tárgysorozaton a vérbajok gyógyítása, a proutitáció korlátozása, a kivándorlás és a határforgalom ellenőrzése szerepel.

Borzalmas gyermek szerencsétlenség. Boulagnéból jelentik: A hardeloti tengeri fürdő strandján egy váratlanul jött erős hullám, tizenhat gyermeket sodort a zajló tengerbe. Tíz gyermeket sikerült a habokból kimenteni, ötnek már csak a hulláját találták meg. Egy gyermek teljesen eltűnt. Egy újabb távirat viszont azt közli, hogy újabb tizenegy gyermekhullát vetett ki tenger, tehát a szerencsétlenség sokkal borzalmasabb, mint azt az első távirat mondja.

Óriási vihar Csehországban. Prágából jelentik: Közép- és Keletcsehországban rettenetes vihar dühöngött. Prágában óriási felhőszakadás közepette több órán át tartó jégeső esett. A Moldva és az Elba folyók kiöntöttek medrükéből és mellékfolyóik is megdagadtak. A főváros mélyebben fekvő negyedeit az árvíz elöntötte. A prága—pilseni vasútvonal töltését egy kilométer hosszúságban elmosta az áradat. A közlekedés szünetel. A hatóságok megtették minden intézkedést, hogy a vihar által okozott forgalmi akadályokat mielőbb elhárítsák az utból.

Elfogtak egy budapesti vegyészeti gyárost. Budapestről jelentik: Zsiga István vegyészeti gyárost, aki többszázmillió korona értékű vegyszereket vásárolt hitelbe, amelyeket azután, anélkül, hogy tartozásait rendezte volna, olcsón eladott, a rendőrség ma több feljelentés alapján, izgalmas hajszá után, letartóztatta. A gyáros külföldre akart menekülni és az utolsó pillanatban fogták el.

Fundatia Culturala „Principala Carol”
SZINKÖR-MOZGÓ
Napankint csak két előadás: délután 3 és 5 kor.
Péntek (14)
Frank Wedekind gyermektragediája, a
Tavaszbredése
6 felvonásban
Főszereplők: Erich Kayser Titz és Hertha Müller
Kiegészítő műsor: **Bent a dutyiban.** Dorian revue. Utoérhetetlen vigjáték, 2 felvonás.
Legtözelebb: A végzetes győzelem, Gloria Swanson.

KÖZGAZDASÁG

Külföldön akció indul a lej árfolyamának súlyosítására

A kormány erélyes rendszabályokat léptet életbe

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány értesülése szerint külföldön újabb akció indult meg a lej árfolyamának súlyosítására. A kormány elhatározta, hogy ennek megakadályozására hathatós rendszabályokat fog életbeléptetni. Ilyenformán remélik, hogy sikerülni fog a spekulációnak elejét venni. Hogy a kormány értesülésének valóban van valami alapja, bizonyítja az is, hogy a lej árfolyama tegnaptól mára Zürichben 270-ről 265-re és Párisban 11:10-ről 11:00-re esett. Ugyancsak kisebb árfolyamcsökkenést szenvedett a lej a többi külföldi pénzpiacokon is.

A CFR szabályozta a határmenti zónába eső áruszállítást

A zónába eső áruszállítás után 50 százalékos tarifatóbbletet kell fizetni

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy a CFR vezérigazgatósága a határmenti zónába irányított áruszállítványok után ötvenszázalékos tarifatóbbletet léptetett életbe.

Rámutatunk annak idején arra, hogy a CFR-nek ezen rendelkezése igen súlyos következményekkel járhat a határmenti gazdasági életre, amely már amúgy is erős küzdelmet folytat az egyre nagyobb arányokat öltő krízissel. Az áruszállítás újabb megdrágítása a határmenti zónában nemcsak egy általános drágulási folyamat megindulását jelenti, hanem alapjaiban rendíti meg az ottani ipart és kereskedelmet is.

Az ötvenszázalékos tarifatóbblet életbeléptetésével kapcsolatosan a vasuti vezérigazgatóság ma rendeletet adott ki, amelyben szabályozza ezt a kérdést, valamint a határzónából külföldre irányított szállítást.

A rendelet szerint a határmenti zónához tartoznak mindazon állomások, amelyek az ország határától ötven kilométernél kisebb távolságra vannak. Az ötvenkilométeres körzeten belül eső állomásokhoz irányított szállítványok után tehát a rendes tarifán kívül külön ötvenszázalékos tarifatóbblet fizetendő.

A határmenti állomásra érkező és exportra szánt küldemények továbbszállítása az alábbiak szerint történik: Ha a feladó fuvarlevelet mutat be, ame-

lyen fel van tüntetve, hogy az áruexport céljait szolgálja: az ötvenszázalékos tarifatóbblet az export-áru után csak attól a határmenti állomástól lesz felszámítva. Ha azonban a vagon az elvámolásra engedélyezett huszonnégy órán túl vesztegel az állomáson: a rendes fekbér alá esik. Amennyiben a fuvarlevelen nincsen feltüntetve, hogy a küldemény kivételre van szánva, (pentru export) a továbbszállításhoz rendszeren felbélyegzett kérvény szükséges. Ez esetben az állomáson hat óráig a vagonok után napi kétszáz lej fizetendő fekbér címen az elindulás napjáig. A kérvények az állomásfőnökséghez adandók be és ugyancsak az állomásfőnök aprobálja azokat.

A határmenti zónából exportra szánt küldemények szállítását a rendelet az alábbiakban szabályozza: Ha a feladó régi fuvarlevéllel igazolja, hogy az exportra szánt áru után a határmenti zónába eső állomásra szállítás alkalmával, az 50 százalékos fuvardíj-többletet megfizette, vagy a prefektúra, illetőleg polgármesteri hivatal útján igazolja, hogy a kivétel céljából feladott áru a feladás helyéről származik, tehát nem kellett máshonnan odaszállítani — a feladó a rendes tarifát és az export szállítványok után fizetendő 50 százalékos többletet (büntető tarifát) tartozik fizetni. Azon esetben, ha a feladó a fent említett körülmények valamelyikét nem tudja igazolni a rendes tarifán és az 50 százalékos exportdíjon kívül még 50 százalékos tartozik fizetni.

Az angol bankkamatláb csökkenése. Londonból jelentik: A Bank of England volt 5 százalékos hivatalos kamatlábát e hó 10-étől kezdődő érvénnyel 4 1/2 százalékra csökkentette le.

Kétmillió métermázsára becstüik a magyar cukortermést. Budapestről jelentik: Az eddigi becslés szerint az idei cukortermelés kétmillió métermázsát fog kiteenni, amelyből 1-2 millió métermázsát az export számára fog rendelkezésre állani.

Száznyolcvanmillió aranyárka a Stinnesék adóssága. Frankfurtból jelentik: A Stinnes-koncern kötelezettségei legalább 180 millió aranyárkát tesznek ki, jóval többet, mint amennyit az előző becslések kitesznek. Stinnesék csak úgy tudnak kötelezettségeiknek eleget tenni, ha régi családi birtokaikat is feláldozzák.

Tarifamérséklések Magyarországon Budapestről jelentik: Teherárúként feladott évadikkék részére a következő tarifamérséklések lépnek életbe: Paradicsom a belföldi forgalomban 20 százalék, a külföldiben 60 százalék, uborka 36, illetve 67 százalék, dinnye 36 százalék a bel- és külföldi forgalomban, szőlő 13, illetve 43 százalék. A mérséklés szeptember végéig érvényes, a szőlőé december végéig.

Jugoszláviai és lengyelországi gazdasági hírek. Jugoszlávia: Délserbiában most végeztek az ópiumszürettel, amely 150 ezer kilogramot hozott s ez rekordszám. A nyert ópium minőségileg igen jó, 15 százalékos morfiumtartalma van és szalonikii exportörök vásárolták meg Anglia számára. — A selyemhernyótenyésztés már Szerbiában is egyre nagyobb lendületet vet és a pancsovai, okanizsai selyemgubó-beváltóhelyek eddig legalább 300.000 kilogramot kitevő gubót vettek át amelyeknek

feldolgozását a pancsovai selyemgyár máris megkezdte. Milánói selyemkereskedők erősen érdeklődnek a vajdasági selyemtenyésztés iránt, sőt arról is szó van, hogy ott egy újabb selyemgyár létesülne. — Lengyelország: A Lengyel Bank legutóbbi rendelete értelmében a bankközi forgalomban a lengyel nyelven kívül: németül, ruténul és litvánul is állíthatók ki váltók, azonban a kevert vagy két nyelven kiállítottak érvénytelenek. — A lengyel fatermelők szövetsége visszautasította a bécsi „Akondó” középeurópai fakartellhez való csatlakozáshoz szóló meghívást. — A Lengyel Bank új 10 zlotys bankjegyeket bocsát ki, 1925 július 15. kelettel, bordázott, fehér papíron.

A kolozsvári Sfatul választmányi ülése a kamarai választások ügyében. A közeledő kereskedelmi és iparkamarai választások egyre jobban foglalkoztatják közgazdasági életünket. Az egyes szakmai csoportok ugyan még nem folytatnak a jelölésükre vonatkozó közvetlen tárgyalásokat, de a nagyobb gazdasági érdekképviseletek már kezdték a választások, illetőleg jelölések előkészítését. Így a Sfatul Negustoresco választmányja tegnap este ülést tartott, amelyen felvetődött az a terv, hogy a Sfatul a kamarai választásokra külön listát állítson. A választmány a kérdésben nem tudott egységes álláspontra jutni és ezért elhatározta, hogy a közeli napokban több ülést fog tartani, hogy ezt a kérdést alaposan megvitassa.

TŐZSDE

Augusztus 13-án

A lej: Zürichben 265 00, Párisban 11 00, Budapestben 265, Bécsben —.

Kolozsvár. A piac a délelőtt szilárdan indult, a lej zürichi pontvesztessége következtében,

délutánra azonban ismét ellanyhult a piac. Az árfolyamok a következők:

Bécs 27-40—27-20, Prága 5-83—5-85, Budapest 360—364, Páris 9-20—9-25, Zürich 38-40—38-50, Newyork 195-50—196-00, London 952—955, Milánó 7-15—7-20.

Zürich. Zárlat: Berlin 122-66, Amsterdam 207-05, Newyork 515-00, London 2502-00, Páris 2400 00, Milánó 1855-00, Prága 1525-00, Budapest 72-50, Belgrád 922-50, Bukarest 265-00—265-00, Varsó 93-50, Bécs 72-55.

Bukarest. Devizák: Páris 9-23, Berlin 47, London 962, Newyork 198 00, Milánó 7-15, Zürich 38-50, Bécs 28 00, Prága 5-85, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 745, német márka 46-50, leva 1-38, török lira 113, font sterling 915, francia frank 9-75, svájci frank 38-50, olasz lira 7-30, drachma 3-25, dinár 355, dollár 196-00, lengyel forint 34-00, osztrák shilling 28-50, magyar korona 27-50, cseh korona 5-82, belga frank —, holland forint —.

„Mode de Paris“
Erdély legnagyobb
női konfekció
áruháza szeptember 1-én nyílik meg
Marosvásárhelyt, Fötér 41.
Mestitz-palota.

SPORT

Megkezdődött a KAC nemzetközi teniszversenye

Károly trónörökös Kolozsváron

Tegnap kezdődött meg a Kolozsvári Atlétika Club nemzetközi teniszversenye, amely nemcsak Kolozsvár, hanem egész Románia egyik legjelentősebb sporteseményének ígérkezik. A versenyre beneveztek Románia legkiválóbb teniszesei kivétel nélkül és kívülül több elsőklasszis budapesti versenyző, valamint Jugoszlávia teniszbajnoka is részt vesznek a versenyen.

A KKE pályáján lebonyolításra kerülő versenyen, a Haggibbor teniszgardája néhány tehetséges tagját nélkülözni kénytelen.

A nevezések a következők: Férfi egyes, a Kolozsvár város bajnokságáért és külön a Hölgyek díjáért: Takács és Göncz (MAC Budapest), dr. Marossy és Palásthy (BBTE Budapest), San Galli, Krupenszky, Poulioff, Ronetti Roman (Bukarest), Mannheim, Paur Banatul Winternitz TAC, Brandenburg, dr. Lupu, Hellas, Balázs Jugoszlávia. Bleyer NAC, dr. Lányi MSE, Deutsch I. LTVE. A felsoroltakon kívül a kolozsvári TC, az Universitatea, a Haggibbor és a rendező KAC teljes kintő gárdával.

A női egyesben dr. Pikler Rezsőné BBTE Budapest, Beittrock Ica MAC Budapest, Schlosserné Doberty-Club Bukarest, Dorci asszony Bukarest, Abonyi Márta Banatul, Falpőné, Fiedler Márta és Széllné Hellas, Kiss Magda MSE, Gottliebne Haggibbor, valamint a KAC és U versenyzői.

A főversenyeken kívül II. o. és ifjúsági versenyek egészítik ki a programot.

Tegnap az előmérkőzések kezdődtek meg a kolozsvári versenyzők között. Este megérkeztek a külföldi vendégek is, úgyhogy a mai napon már megkezdődnek a szebbnél szebb küzdelmek a favoritok között.

A verseny erkölcsi sikerét mindennél jobban jellemzi az a tény, hogy Károly trónörökös Románia sportéletének fenséges patrónusa környezetétől az az értesítés érkezett, hogy a trónörökös szombaton Kolozsvárt fog tartózkodni és ez alkalommal jelenlétével megtiszteli a versenyzőket is.

Kisenevi sportfőnöpségek. A kisenevi kiállítás alkalmával az ottani sportkerület vezetősége nagyszabású sportfőnöpséget rendez. Többek között egy futballtornán a következő csapatokat kívánják vendégül látni: Kinizsi, Juventus, Brasovia és Universitatea. A futballversenyen kívül atlétikai és vívőversenyek is kerülnek eldöntésre.

A Kinizsi külföldi turája. A Kinizsi tegnap elindult külföldi turájára, amely elé nagy érdeklődéssel tekintenek úgy a bel- mint a külföldi sport-

körök. Az ország 16-án Szabadkán ahol valószínűleg közik, majd Bukarest ad revansóját játszik majd hétre tervezik. 20 játékos vit

A Slavia sportegylet, am Slaviával 0:1 és 6-án Bukarest Juventussal.

Külföldi Stockholmában 55-9 mp. alatt olimpiai magasságot javította meg a megkísérelte a 205 centiméter

SZÍNH

A szil

Hegedűs G. játékat. Az a tér kitörő er közönsége fog arra birta a hitva ittartózkodni szállítás h-ly Hegedűs felé ker a Csirkefés káros esti hely dűst, tanácsos mert a példát adások napján dió nincs.

Szombaton helyarák-1 a órakor a legelő- go, a Főpénz

Machula T. ment annak, szerte ünnepe versenyt fog t házban, a kö pénztárt jegye csak szombaton pénztár. Itt a I. Beethoven baus egyik te Maria és Pop senymü allegro — Szünet. — turne és Pop mann: Apend helyek árai m

Magy

Péntek: Hattyu Sorozat 2

Szombat d. u. 2-adszor. Szombat este f. lépés. 30

Vasárnap d. u. f. vendégát Vasárnap este f. bucsufellé Hétfő: Buzakal zatszám 8

Select-mo

15-én. Premier m, 6 felvonásb után. Főszereplő: F. Ol vét-tett tel.

Urania-mo 15-én. Orkán felvonásban. Fő

Apollo-mo 15-én. Pr-mi-r. bűnügyi dr-ma Főszereplő: H

Ko

I-a hordóst

Szapp

Kérjen a j a n

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

körök. Az országos bajnoksapat augusztus 15. és 16-án Szabadkán játsszák, onnan Budapestre utazik, ahol valószínűleg az MTK-val és a Vasasokkal mérkőzik, majd Bécsben a Wackernak és az Admirának ad revansot. Hazafelé Grácban és Zágrábban is játszik majd a Kinizsi, melynek turáját három hétre tervezik. A meglehetősen farsztó kirándulásra 20 játékosot vitt magával az egyesület vezetősége.

A Slavia Bukarestben. A szófiai Slavia sportegylet, amely néhány nappal ezelőtt a prágai Slaviával 0:1 arányban játszott, szeptember 5-én és 6-án Bukarestben mérkőzik az Unireával és a Juventussal.

Külföldi hírek. Vide, a hívaló svéd futó egy Stockholmban megtartott atlétikai versenyen 3 p. 55-9 mp. alatt futotta meg az 1500 m.-t. Osborne, olimpiai magasugróbajnok Glasgowban 199 és félre javította meg az angol magasugró rekordot. Osborne megkísérelte a világrekord megjavítását is, de a 205 centimétert hajszállal ütötte.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A színházi iroda közleményei

Hegedűs Gyula meghosszabbította vendégjátékát. Az a rendkívüli siker, a zsúfolt nézőtér kitérő elragadtatás, a melylyel Kolozsvár közönsége fogadta és kíséri Hegedűs fellépéseit, arra bírta a nagy művészt, hogy meghosszabbítsa itt tartózkodását még két előadásban gyönyörködtesse bennünket. Vasárnap délután le szállított helyárrakkal az Ördög kerül színre a Hegedűs fellépésével. Vasárnap este fél 9 órakor a Csirkefogó előadását ismétlik meg a sokaság esti helyárrakkal. Aki látni akarja Hegedűs, tanácsos, ha előre gondoskodik jegyről, mert a példátlan érdeklődésből ítélve, az előadások napján nem lesz jegy kapható. Elővételi díj nincs.

Szombaton délután — Főpénztáros ur. Olcsó helyárrakl adják elő szombaton délután fél 4 órakor a legemesebb francia vígjáték-újdonasgot, a Főpénztáros ur-at.

Machula Tibi hangversenye. Alighogy hírt ment annak, hogy a kis csodagyermek, a világszerte ünnepekt Machula Tibi egy önálló hangversenyt fog adni a jövő héten a Magyar Színházban, a közönség valóságos ostromot a pénztári jegyekért. A jegyek kiadását azonban csak szombaton reggel 9 órakor kezd meg a pénztár. Itt adjuk a teljes műsorát: Első rész. 1. Beethoven: V. ristic Handel Judás Maccabaus egyik témája fölött. 2. Schubert: Ave Maria és Popper: Vito. 3. Haydn: D-dur versenymű allegro moderato, addagio, a legro. — Szünet. — Második rész: 1. Popper: Nocturne és Popper: Spanyolca neval. 2. Schumann: Abendlied és Popper: Tarantello. — A helyek árai mérsékelten emeltek lesznek.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Hattyu (Hegedűs és Táray vendégjátékával. Sorozat 299)

Szombat dé. u fél 4-kor: A főpénztáros ur (Újdonasg Madzser. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat 300)

Szombat este fél 9-kor: Antónia (Hegedűs bucsufellépése. Sorozat 301)

Vasárnap d. u fél 4-kor: Az ördög (Hegedűs Gyula vendégjáték. Leszállított helyárrakkal)

Vasárnap este fél 9-kor: A csirkefogó (Hegedűs Gyula bucsufellépésével)

Hétfő: Buzakalász (Táray Ferenc fellépésével (Sorozatszám 304)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek, szombat, aug. 14 és 15-én. Premier. Szerelmi lángok. Titokzatos dráma, 6 felvonásban, Kildogava Kistenwachers műve után. Főszerepben Sava Gallone. Ez a nagy fényűző film Olaszország festői gyönyörű vidékeit mutatja fel.

Urania-mozgó. Péntek, szombat, aug. 14 és 15-én. Orkán szárnyán. Fantasztikus dráma, 9 felvonásban. Főszerepben Lillian Gish.

Apollo-mozgó. Péntek, szombat, aug. 14 és 15-én. Primi-r. Az elrabolt királyfi. Izgalmas kalandos dráma, a szédülő világából, 5 felvonás. Főszerepben Hip Hopp, a híres ámitó.

Kocsikenőcsőt

1-2 hordóst lei 550 bármily kis vagy nagy mennyiségben szállít

Szappangyár Rt. — Dej

Kérjen ajánlatot többi gyártmányainkról is.

Olajmalmosok figgelmébe!

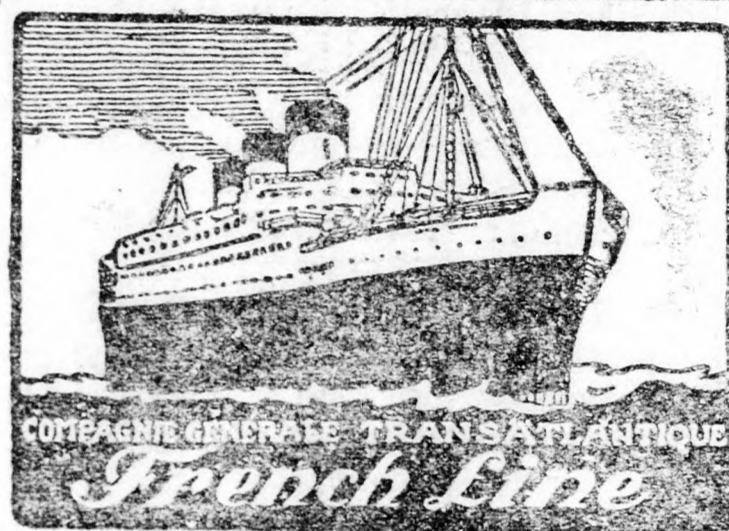
Az augusztus 1-én megnyílt **avadi árumintavásáron saját pavilonunkban** mutatjuk be két évtizedes tapasztalataink alapján készített és a gyakorlatban különösen bevált

nővéngolajgyártási gépeinket,

melyre az érdeklődőket ezennel van szerenesénk meghívni.

Princz testvérek vasöntőde és gépgyár r.-t. Szatmár.

A kiállításra utazók 75% os vasúti díjkedvezményben részesülnek. — A kiállítás tartama: augusztus 1-től augusztus 15-ig.

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:

„SARNIA“ S. A. Bucurest.

Pasagiul Comédia

Táviratcim: Transatbuc.

Budor 259

Tévednek az asszonyok,

ha azt hiszik, hogy a kávépótlékok között minőségben nincs különbség. Ellenkezőleg! Ép úgy, mint a babkávénál, van jobb és gyengébb fajta. Ezért kell, hogy mindenki a pénzéért mindig a legjobbat követelje és ez az elismerten legfinomabb és a legkiadósabb márka: a **Valódi Franck a kávédarálóval.**

Tennisz nadrág, lüster sacco, vászon ruhák

Neumann

szeg

Cluj, Piata Unirii No 14.

Gabella-jegyek teleresében, Révész Ernő nyomdaüzemében Targu-Mures, megrendelhetők.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„RASOL IDEAL“

borotváló por

amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcotnem marja és kellemes hatást hagy utána.

Óvadjunk

az ártalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL“ felirású valódi.

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Hölgyeim! Filc kalapújdonságok őrült választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapokat 48 óra alatt formál és alakít az

„IDEAL“

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golya-áruházal szemben).

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak azok gyöngéd, hamvas arcobőrére.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot

a piros skatulyában.

Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket a legkisebb díj mellett ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APROHIRDETÉSEK

Reklamációs díj egy sorban, vastagabb betűre 8 lej. Legnagyobb reklámoknál 30% kedvezmény. Reklamációk eljuttatásáért fizetendő.

Keresünk szeptem-évi belépésre teljesen önálló, idősebb üzletvezetőt a rőrs és övidátu szakmából. Elsőrendű eladó bevásárló és kirakattrendező. Ki mindhárom nyelvet bírja, küldje be pályázatát fizetési igényez és eddigi működés megjelölésével „Brassó” jellegre Elekes hírlap r.ába, Brassó. 9657

Nyomdák!

Prima bécsi hongeranyag és pótvány, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Keresek azonnali belépésre női és férfidivatban primőr eladót. Fényképes ajánlatokat Salomon Ferencnek, Uioara. 9653

Eladó ketrecek, olak, Str. Paris 36.

Barzel

Fierarie Vasüzlet
Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13
Telefon 1040

A barackosi tisztviselő konyha részére keresünk megbízható urasszonyt, aki a vezetést saját regiebe elválna. Ajánlatok: Societatea Anonima Forestiera „Union”, Fabrica Barațos gara Lunca de Mijloc, Jud. Cluj — benyújtandók. 9651

Salamon M. rézőntő

és rézárulpartelepe Nagyvárad, Bástya-u. 3.
Készít: Minta vagy rajz szerint sárgaréz, bronz, stb. alkatrészeket nyersen, vagy kidolgozva. Gőzarmatúrákat, szelepet és forgót minden méretben.

Elegánsan berendezett butorozott szoba, kóser kozttal kiadó két fiatal embernek, Főter közelében. Cim a kiadóban.

Keresek megvétele lábbal hajtható sablon szurkáló gépet. Cim a kiadó hivatalban. 9655

Uj haboskörös háló és szalonberendezés eladó Berthelot-(Örvös)-u. 26.

Házasság céljából megismerkednék 45-50 év körüli jó megjelenésű izraeli nővel, kinek farszabása, birtok, esetleg egyéb üzlete, vagy pénz van a tisztességes munkájára lenne szüksége, írjon „Csendes élet” jellegre a kiadóhivatalba. 9638

29 éves intelligens, jobb iparos, házasság céljából megismerkedne oly intelligens unileánnyal, aki hajlandó volna Palesztinába kivándorolni Csakis teljes című levelekre válaszolok. Diszkrétio biztosítva. Levelezet „Boldog jövő” jellegre a kiadóba kérek.

Figyelem!

Özv. Grosz Adolfaé, Oradea Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldfa-utca) az udvarban Lakodalmak és abonensek rendezését vállalja. Isletes konyha. Olcsó árak.

Jókarban levő hármashengeres szikvizgép eladó. Markovitsnál, Satu-Mare, Str. Nicolae Filipescu 25. 9656

Nyomdák! Könyvkötészetek!

Füződrót minden számban és mennyiségben szállít gyári áron a Tip. **Fraternitas** Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlatlalt szívesenszolgálatunk. Nagyobb tételnél vi lékre is utazunk.

Zsidó fiatalember lakást és kosztot kap Egyetem-utca 5, a. 3.

Szerény igényű hivatalnokot, írfít vagy nőt alkalmazunk azonnalt. Jelentkezés vasárnap d. e. Reg. Ford. Izr. Hitk. iró-dájában.

Naponta friss bivalylej kapható, házhoz szállítva is. Schwarzvárné, Rudol-u. 26.

Ügyeljen a címre!

Oradea-Mare, Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 19.

Berkovitsné vendéglőjét kényelmességgel kibővítette. Ismert elsőrendű konyha. Mérsékelt árak!

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
összes perzsaszőnyegeit, egész új zongoráimat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. Részletre is. leszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ford. 14.

Zsidó irodalom

Giszkalay: Uj profeciák 85
A titok 15
Támár 70
Goldschmidt: Egy zsidósors 140
Jönni fog még .. 120
Csirikov: A zsidók (Dráma) 25
Raab: Mayer Litvák unokája 52
Müller: A cionizmus ABC-je 20
Dr. Richtmann: Orthodoxia és cionizmus 30
Dr. Simon: Hova vezet a zsidók utja 35
BEN AMI: Uj Palesztina
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története) 100
P. Benoit: A táncosnő (Egy zsidóleány regénye) 132
Lacrafelle: Silbermann (Egy zsidófiu története) 80
Zangwill: Az üvegciszoló 55
Schalom Asch: Fiatalok 55
Ujvári: A cédrusfa Aaliaja 30
Bernstein: A cionizmus 55
Herzl: Zsidó állam (Dr. Schönfeld fordítása) 55

Frigyes: A zsidók természetrajza .. 45
Nordau: Dr. Kohn 45
Szabolcsi Lajos: Csillag fia 110
Herzl: Zsidó állam 30
Mendele moicher sf.: Sánta Fiske 80
Sokolov: Uj zsidó 15
Agnon: A meggörbödött kiegyenesedik 35
Bíró: A zsidók utja 50
Lichtheim: A zsidó Palesztina 15
Ujvári Péter: Tulsó parton 70
Patai: Héber költők anthológiája .. 650
Neményi: Isten keze 75
Patai: Héber költők (Kis kiadás) .. 30
Kis Arnold: Echod 25

Kaphatók az **Uj Kelet könyvosztályában,** utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Autóvezetőknak bá kiteljesítenek esetén hitanítok, Elméleti-órák oklevéles gépészmérnök vezetése mellett. Műhely és vezetési gyakorlati órák kedvező feltétellel. **Telefon 10-42.**

„Express”
auto garage, bérauto vállalat és javító műhely **Str. Londrei (Hosszu) 26. Cluj**

XIV. Zionisten-Kongress
Wien, August 1925.
Am 18. August d. J. wird in Wien der XIV. Zionisten-Kongress eröffnet. Die Protokolle dieses Kongresses sind Dokumente, die über den Tag hinaus Gewicht und Bedeutung erhalten werden. Die **Kongress-Zeitung** das Organ des XIV. Zionisten-Kongresses wird ab 18. August bis Kongressende in Wien erscheinen und das **offizielle Protokoll** bringen. Aber es wird für jedermann unerlässlich sein, auch zu wissen, was ausserhalb der Plenersitzungen vorgeht, was die führenden Persönlichkeiten des Zionismus über die einzelnen Probleme denken, kurz alles zu erfahren, was zur richtigen Beurteilung der zionistischen Situation und der Vorgänge auf dem Kongress notwendig ist. Die **„WIENER MORGENZEITUNG”** das jüdische Weltblatt grossen Stils wird während der Kongresszeit, bedeutend erweitert, Kommentare zu den öffentlichen Verhandlungen bringen, eingehende Interviews der führenden Persönlichkeiten veröffentlichen und durch reiches Bildermaterial, mit welchem der textl. Teil begleitet wird, einen Spiegel des zionist Weltbildes darstellen. Zur Kongresseröffnung erscheint ausserhalb der täglichen Ausgaben die **Eröffnungs-Festnummer** in einem Umfange von ungefähr 80 Seiten mit Beiträgen aller führenden Männer der jüdischen Politik, Wissenschaft und Dichtung und bisher unveröffentlichten Illustrationen aus der zionist. Bewegung und aus Erez Israel.
Bezugsbedingungen:
1. Das kombinierte Abonnement (offizielle Kongress-Zeitung und „Wiener Morgenzeitung“) kostet L. 240.—
2. Die Eröffnungs-Festnummer, die separat bezahlt werden muss L. 20.—
Mit der Bestellung ist gleichzeitig die entfallende Bezugsgebühr zu entrichten, da die Auflieferung nur nach Einlagen des Betrages erfolgen kann.
Bestellungen sind zu richten an die **„Pallas“ Zeitungs-bureau, Cluj, Str. I. Ratiu - A)**

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Bar. Pop. (Brassai-utca)
Telefon: Szerkesztőség kiadóhivatal — 96. N. Sz. — — 5
Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerüljenek. Kéziratokat nem adunk vissza.

1925 augusztus 15

Vizum gazdasági

Németország és a kényszer, amely az ő és a kis böztársaság Iembem aktiv elemét szünt. A vizum elmu volt a két rokon-nem kényszere, gazdasági bizalmatlanság huzód mögött, tényezők, a biztos előretörése ny szeruen el kell tenni Franciaország, Be gárai az egymásközök pok óta nélkülözheti. Egészséges, igaz mér követő felocsudásnak jegyében feltörtető kell vennünk most a vizumkényszer megs Tudjuk, nem volt intézményt nem létez gok költségvetésében vizumdíjaknak, ame kényelmesen el tudja ségét, sőt igen gyakr maradtak. Kétségtele dolog az állami élet delmi tényezőjéit tör Uj tételekkel kellene az államoknak, uj monopóliumok megs fantázia kell hozzá, hessen találni új adó jövedelmi források állam nem tette reá Mégis ha látjuk, haladó államok egym nak ezt a kellemetl hogy eszméljen benn nemzetközi forgalmu sok eltörlésére. Köve zeli országok kereske sóktól mentesen jöhe szont a mi kereskedő azok, akik ki akarna zum nélkül tehessék nül azoktól a korl nem korszerűek és ne gok szabad polgárai Amikor a vizum volt, mindenféle az a jon a láttamozás meg munkát keresőknek ugy közgazdasági, pontból nem éppen az aggodáson is tul keltek testületei, a k rák voltak mindenüt ben és legtürelmetlen mok eltörlését. Mert eltüntetésé nyomán a cserélődés folyamata lüktető erejü, hogy dását is csak előbbre kedéssel új piacok tá uj munkalehetőséget, tatását jelentik. Ha a romániai ke don és könnyen és f lésektől függetlenül kedvezőbb földrajzi tudna használni min keresnek itthon és a k leromlás után elemi felé az ujjaépítés ig pedig a Keleten. Ha